

Олександр Бобошко

У світі втрат і свят

Харків
«ЕДЕНА»
2009

ББК Б-72

Б 17

*Автор висловлює щирю подяку
директору ТОВ НВП «ЕлектроПромАвтоматика»,
помічникові народного депутата України 5 скликання
ПЕТРОВІ АНАТОЛІЙОВИЧУ ЛАЗАРЕНКУ
за сприяння у виданні цієї книги*

Бобошко О. О.

Б 17 У світі втрат і свят: Вірші. — Х: ЕДЕНА, 2009. — 64 с.

ISBN 978-966-8230-64-6

ББК Б-72

«У світі втрат і свят» — четверта книжка поезій харківського поета Олександра Бобошка, автора книг «Ніч на п'ятницю», «Пора терезів», «Шукран, Багдаде!», володаря Гран Прі міжнародного літературного фестивалю «Просто так».

ISBN 978-966-8230-64-6

© О. О. Бобошко, 2009

ЕКСКУРСІЯ У МРІЮ

Особисто я скептично ставлюсь до передмов. Хто знає: задля чого вони взагалі існують? З'являються нові поетичні імена, і де-не-де у книжках авторів, наче білий птах з чорною відзнакою на небесному тлі, промайне чиясь цікава (або нецікава) передмова.

Та і сам я одного разу, згоряючи від сорому, насмілився звернутися до всесвітньо відомого автора зоряних сонетів із проханням написати невеличку передмову до моїх перекладів сонетів Уільяма Шекспіра. І лауреат Державної премії України імені Т. Г. Шевченка у своїм напутнім слові, що називалось «У лінзах лірики», по-батьківськи тепло і привітно відгукнувся не тільки про мій перекладацький успіх, але і зробив глибокий теоретичний екскурс в історію української шекспіріани. Так, завдяки передмові до книжки, в моє життя на довгі роки увійшов передостанній Голова Земної кулі — Леонід Миколайович Вишеславський.

Та досить спогадів!

Переді мною лежить щойно роздрукований рукопис нової збірки одного з найталановитіших поетів останньої генерації — Олександра Бобошка. Перечитуючи даний мені рукопис, я довго не міг знайти стрижня цієї збірки. Точніше, він повсякчас зміщувався у часі та просторі, і, наче світ — Григорія Сковороду, я ніяк не міг спіймати стрижня, на якому базується архітектоніка рукопису. І все-таки я його знайшов, вкотре перечитавши поезію «Наприкінці (екскурсії)».

Так, вміщені до четвертої збірки вірші і є тією екскурсією у світ щиро-сердих освідчень поета. Олександр Бобошко — хоча і молодий, а таки міцно сформований майстер слова зі своїми переконаннями та цінностями. Його вражає не культ оголених тіл, а сучасний «культ оголених душ». І тому автор оголеними руками торкається оголених дротів наших відчуттів, і ми, зупинившись на мить біля чергового полотна долі, намальованого щедрою поетичною уявою автора, поспішаємо далі, аби встигнути побачити його наступний шедевр або звичайнісіньку замальовку, поспішаємо, аби якомога скоріше побачити усе розмаїття барв і сюжетів, що пропонує нам автор.

Від книги до книги Олександр Бобошко, чи його ліричний герой, стає більш впевненим і розкутим. Обрії слова стають більш просвітленими і, в той самий час, більш недосяжними, бо «окремим творцям притаманна, щоправда, замкненість...»

Він вибудовує свою споруду здебільшого рваною строфою, як це робив Володимир Маяковський та його послідовники, і це жодним чином не заважає сприймати його відверті сучасні поезії, де майже кожен рядок несе несамовите нервово навантаження.

... і заплутались місячні промені
в листі латаття,
і нестримана юнь
нагадала про *інь* та *янь*
мені...
«Завтра я не прийду!
Закохався — і хочу літати.
Повідомте керманича:
буду на *ікарняному*».

Подивіться на цей неологізм, вимріяний поетом. Знявши одну літеру «л», і в такий спосіб замінивши лікаря на Ікара, він досяг майже космічної мрії — і полетів словом! Сучасна термінологія сміливо увійшла у шалені ритми його поезії, та це не перевантажує міцних крил поетичної уяви. Він продовжує насолоджуватися словом — і читачеві не лишається нічого сінько, крім погодитись на запрошення автора і летіти разом із ним в уявну подорож.

Помарніло минуле,
змаліло,
померкло...
Померло.

Тепер ти наче летиш на дельтаплані — і в тебе перехоплює дух від тієї висоти, що стрімголов несе у незнане... І ось уже перед тобою «Вилицюватий Крим»... Зупинимося на хвилинку і пригадаймо, де і коли ми чули таке порівняння? Не пригадуєте? І я не пригадую, а Бобошко знов і знов вигадує нові композиції та нові колізії, чи то пов'язані з грою його улюбленого «Металіста», чи занурені у легендарний епос давньої Греції.

Бобошко — лірик. І лірика його поширюється не тільки на інтимну поезію. Чудові пейзажні замальовки органічно вплітаються у дзвінке мереживо поетичних настроїв. Здається, ці вірші випромінюють озон. Зрозуміло, що прихована експресія твору складається не тільки зі зримої рими чи розділових знаків. Хіба тут потрібні якісь тлумачення?

Заслано землю
грозою скаліченим
клевчанням,
ковдрою
сутінки літні
лягають на плечі нам.

Хмара тяжіє
над нашим притулком,
як меч — над Дамоклом.
Шмат суходолу...
Це наш порятунок
у місті намоклім..

А ось іще одна замальовка, від якої у мене перехоплює подих! Нічогісінько надзвичайного, та яка колоритна картина передчуття... Чи не в Олександра Олеся або Михайла Коцюбинського на одну мить позичив пан Бобошко ці барви, аби стриманим пензлем своєї інтелігентності описати цю дивовижну красу?

Все чекало.
Тремтіло.
І наче кричало «Прощай!»
Пил втискався в асфальт.
Блискавиці гасали дворами.
І — по довгій прелюдії —
він таки, врешті, почавсь —
дощ!..
такий прогнозований —
як порятунок Варавви.

Дивуючись поетичним стежкам, що перлинами розкидані по всіх віршах Олександра, я міг би ще довго «розбирати» і цитувати цю винятково талановиту особистість. Та не передаватиму куті меду. Побажаймо собі ще не раз зустріти на своєму шляху нові щедрі спалахи душі, що матеріалізувались у чистих і чесних рядках його поезії. Правда, на відміну від попередніх книжок Олександра Бобошка, у цій збірці мені явно бракувало високої інтимної лірики. Сподіваюсь, що у наступних книжках її буде вдосталь.

Відомо, що кожна екскурсія має свій кінець, та екскурсія у мрію не має кінця. І це Олександр Бобошко доводить щоразу.

Олексій Бінкевич,

поет, перекладач, лауреат літературної премії ім. Бориса Слуцького та Великої міжнародної літературної премії ім. Расула Гамзатова, член Національної Спілки письменників України

Харків. Вересень 2009 р.

* * *

Годі бити у дзвін,
дошкуляти глаголом
гострим,
щохвилини лікуючи нерви
міцними нектарами.
Вже почув сивий цар
нетверезий бадьорий голос:
«Підполковник Тезеєв.
Лабіринти розмінотаврено!»

«Сину, дякую...
З мене — «Георгій»:
готуй собі отвір...»
І схилився над мапою,
дуже щасливий і втомлений.

Спав на думку
ще й досі чомусь не захоплений
острів,
народились п'янкі варіанти
можливого вторгнення.

Тільки зоряна ніч
переймалась думками старечими.
Повний штиль
просування армади,
як міг, уповільнював.
І жила ще надія:
помилування приреченим
медсестра Аріадна
у неба всесильного
ВИМОЛИТЬ.

2008

* * *

Милосердя не в моді.
Ганебне, як секонд хенд.
І звучать молитви —
та димляться гарматні жерла.
Повний місяць —
нічний
войовничий
блідий
скінхед —
в темношкірих кварталах
собі виглядає
жертву...
Світ гендлює бузком —
та й базуки давно в ціні.
Мир, на жаль, тільки марення.
Війни — такі привабливі!
На притлумлений біль
наростає грибок-цинізм,
і вкривається тіло землі
новими
проваллями.

2008

* * *

...і побігти. Злетіти!
І вирватись геть за межу,
розірвавши нарешті
форс-мінорних обставин коло.
Зішкребти
з металевого серця
завчасну іржу
і не тільки не бути —
навіть не видаватись кволим.

Почуватися рівновеликим
орлам степовим,
почуватися рівнощасливим
закоханим парам.
Горні сили, напевно, простили
мої сто провин,
тож — на штурм: і найвищих вершин,
і найглибших копалень!

Зішкребти
з металевого серця
завчасну печаль —
і тавром переможця
прикрасити шкіру плеча.

2009

* * *

Ользі Удачиній

О, небо,
    прозоре,
        бездонне,
            блакитне,
                жадане,
мов креслення Бога,
        датоване *днем другим*,
іще не отруєне
        димом з душею Джордано,
іще не зіпсоване
        грубим старим груднем,
дозволь причаститись —
        ковтнути очима і серцем
смачного,
    ранкового,
        світлого —
            хоч би краплю!
Розрадь,
    оп'яни,
        захисти,
            усміхнись
                і не сердься.
Зміцнілий і вдячний,
        рамена свої розправлю...

2009

* * *

...і коли невгамовний,
нахабний,
холодний вітер
зробить щоки твої
дерев'яними,
як у Піноккіо,
й сіра хмара
місткістю
тисячі й тисячі відер
вилле образу
на сухий прогноз
недолугих синоптиків, —
пригадаєш,
як збуджене его твоє
щось верзло
про безмежну любов,
незалежну від курсу карбованця,
а крізь розбите,
спотворене часом
іконне скло
муляв очі тобі
звитяжний спис
Георгія Змієборця...

2008

* * *

З. Г.

На песимізм — табу!
Годі гнівиту небо:
кілька годин тому
був ти щасливим з Нею...

Спогадом
сум
вгамуй.
Спогад розгладить зморшки:
кілька змагань тому
був ти непереможним...

Часу німий намул —
суміш хандри із болем:
кілька життів тому
був ти, напевно, богом...

2008

* * *

Кинутись
    під перехресний вогонь
сонця у небі
    та сонць у вітринах!
Хай ти чогось не отримав,
  не втримав —
маєш квиток
    у купейний вагон:
це — порятунок... А решта — вторинне...

Байдуже: в річку пірнути — чи в море.
Після — як знову на світ народивсь!
Хай світлофоровим оком червоним,
схожим на сонця вечірнього диск,
дещо й затримано мить перемоги —

вранці
    розбудить південні степи
душезагойна сестра-залізниця.
Шпали...
    Акації...
  Рейки...
  Стовпи...

Потяг до щастя твій
  не запізнився.
Скоро — на вихід.
  Вартуй, не проспи!

2008

* * *

Дмитрові Мормулю

Вилицюватий Крим.
Сохне під сонцем степ.
Потяга довгий крик.
Гості усіх мастей.

Воля!.. Вода. Вино.
Свято Петра й Павла.
Втеча від меж і норм
та від невдалих влад.

Зевсе, метни мерщій
блискавки-стріли гострі!
Молиться про дощі
врослий в моря півострів.

2008

* * *

Валерії

Слобожанщина. Ранок. За добу дещо схудла гривня —
констатує фінустанова «Добридень, злидні!»
Кольоровий плакат на майдані Ірини Бугримової
анонсує цирк на воді.
І ковтає зливу.

Помолившись божкам незрадливим, допивши каву,
погортає конспект
першокурсник з Південної Африки...
На зупинці маршрутки — аншлаг,
як узимку в лікарні.
Двом закортіло —
попереду батька —
у пекло «Рафіка».

Це вже занадто!!
Скаже «Ні!» їм
намокла черга.
Вас тут, мовляв, не стояло
з торішнього Спаса.
Екзаменатор
скаженіє,
мов сонце червня,
не дочекавшись
нічого, крім квітів,
від темної пастви...

У душі височіють
про ніч феєричну
спогади,
як ліхтарні стовпи,
за коріння
асфальтом
схоплені...

2009

* * *

Валерії

...і заплутались місячні промені
в листі латаття,
і нестримана юнь
нагадала про *інь* та *янь* мені...
«Завтра я не прийду!
Закохався — і хочу літати.
Повідомте керманіча:
буду на *ікарняному*».

Помарніло минуле,
змаліло,
померкло...
Померло.

Тільки ми та Всевишній.
Та шепіт води підбадьорливий...
Завтра я не прийду.
Надішлю їм заяву по мейлу.
Буде восьма догана.
За щастя — не так уже й дорого.

Заховатись у ніч,
ігноруючи клятий мобільний.
(Виробничі питання,
які ж ви дрібні та примарні!)
Перетнувши межу,
тимчасово померти в обіймах
кароокої ластівки,
білоколінної Мавки...

2009

* * *

Валерії

А снівся дощ. І сіра-сіра осінь,
наповнена жінками перестиглими.
А снились посивілі хрестоносці,
які давно

своє

відпалестинили.

І сам собі

висловлював я докір,

і прагнув

наздогнати,

надолужити...

Та раптом — ранок!

Губ коханих доторк.

Пробудження.

Відродження.

Одужання.

2009

* * *

Січні дощать.
                    Дездемон уникають маври.
Слушна пора
                    переглянути звичні норми.
Прагнення щастя
                    не завше буває марним.
Передчуття розп'яття –
                    на смак тернове.

Пекло і рай —
                    чи такі вже, насправді, різні?
Всі ми — поміж.
                    Ані там, ані там.
  Хавбеки.
Чий це наказ —
                    радше, примха —
  якого рівня:
літері Аз —
                    догнивати на дні абетки?

Передчуття руїни завчасне — скаже
дуб неохопний,
                    буремних подій ровесник.
І, пригадавши
                    прадавнє —
  звитяжне,
  княже, —
степ наполохає кличем
                    засмаглий вершник.

2009

* * *

У п'янке невідоме
                                шляхи крізь терни
  торувати,
зберігаючи в серці
                                лише життєствердні мотиви...
Пілігриме, а може отут
  залишитися варто?
Пересохла земля
                                потребує води та мотики.

Півжиття вже позаду,
                                а дерево ще й не посаджене.
Білосніжні думки
                                припорошено ранньою сажею.

Хай же всупереч війнам,
                                борвіям,
  посухам,
  дефолтам
виростатимуть вишні твої
                                під самісіньке сонце.
Ти в цю землю давно закохався:
  спочатку по фото.
Ну а потім —
                                явилась вона
  в протип'ятничний сон цей:

притискалась до тебе
                                п'янкою щокою безтравою,
гірко сльози лила,
                                обертаючи блазня у трагіка.

Пілігриме, спинись! Хай спочинуть натомлені чоботи.
Присвяти свій порив
цій землі з мелодійною назвою.

І коли ж, як не зараз, позбутись цинізму Печоріна?
І коли, як не зараз, пустелю зробити оазою?

Помолись. І за світ неосяжний з дорогами довгими,
і за саджанці й зерна, тобі заповідані долею...

2009

* * *

Мов для вічного сну,
                            снігу послано.
То зима обіцяє
                            бурхливу каденцію...
Десь отут
                            намагались апостоли
докричатись до пастви
                            крізь пісню хурделиці.

Десь отут,
                            перемогами втомлені,
в ополонку пірнали
                            ні грішні, ні праведні —
і себе нарікали фартовими,
й хизувались,
                            як орденом,
                            щастям украденим.

Доживу. Дежавю ще попереду.
Ще і меду, і сліз
                            доведеться їм випити —
полоненим небесними перлами
і земними грудьми,
                            од відлиги
                            відвиклими...

2009

* * *

«...А скільки на весіллі тім добра!..»

Та що мені — й добро те, і весілля...
Моїй журбі єдиний кровний брат —
осичин сум
за мить до Воскресіння.

Бентежать пам'ять
крил потужний змах
і довгих чорних вій
убивчі змахи...
Яким пекельним
був їй розмай!
Якими невеселими —
розваги...

Та що мені
засохле джерело,
зів'ялі квіти,
програні двобої,
усе, що відреклось,
не дожило,
зазнало зради
чи ковтнуло болю...

Заснути
у некошеній траві,
на власні вчинки
виправивши погляд.
Осичин сум —
суперник хибних вір —
у сні (та і в безсонні)
буде поряд...

ПІЗНЬООСІННЄ

Свідомо,
судомно,
із бодем та самозневагою
ти знищиш усе,
що колишнім коханням просякнуто.
А втім, і нова твоя
мало нагадує ангела.
І цей листопад
не скінчиться
раніше тридцятого...

Це оклик з Едема?
«Спочатку — найкращі,
вже *потім* — ви».
То ж поки що буде
усе, як і завше,
для тіл і душ:
убогій боржниці —
молитись про диво джекпотове,
володарю доларів —
різати стрічку
під звичний туш.

А шуйці не відають,
скільки десницями вхоплено:
хто ближче до серця —
тому недоречно тягар тягти.
Без виду на море,
без права на осуд, на похибку
існуємо й мислимо.
Пилом припали пергаменти —

на мудрість минулого зменшився попит. На довгий час.
І тягне правиця все більше
таємно від лівої.

Смакує?
Напевно, дозріли хліби та видовища.
Не бачить суддя
поза грою
звитяжного лідера...

...Діставши сірник
і розклавши колишнього залишки,
черкни!
Щоб дорогу собі освітити у завтрашнє...

2007

* * *

Я тобі напишу.
В день, коли
ти чекатимеш віз,
переймаючись:
вдало/невдало
здолає він
іспити.
Буде лист мій нудним,
як послання апостола Ікс,
і міститиме лист мій
відомі абеткові
істини:
про невічність кохання,
гірку недоречність утеч;
помережать папір
незабуті
щемливі
топоніми.
Перервусь на півслові,
бо ти — вже за мить — не тутеш...
І пожмаканий аркуш
згорить
у зажерливім
полум'ї...

2008

* * *

Час рушати. Скрипить сосна
про невір'я
        в моє повернення.
Кров п о в і л ь н о мандрує венами...
Не журисть, моя навісна!

Досить
        рукостискань і слів,
красномовних
        тривалих
                        поглядів...

Ляже пил
        на схолий слід.
Стане попелом
        наше полум'я.

І марнітиме дзвонів мідь,
і спливатиме зрідка в пам'яті:
небо мокрим було в ту мить —
рятувало
        мости
        підпалені...

2008

* * *

Розлукою запахне вже за хвилину,
коли статові губи метротунелю
виштовхнуть
                    посинілий від втоми
  довжелезний потяг,
не одягнений
                    у запобіжник реклами...

От, власне, і все.
Тобі тепер — у світле майбутнє,
мені — у вухорізне «ПÁПАЛНЄНІЄ ЩОТА!»
і далі — у холодний дощ.

«До побачення!» — крикну подумки,
                    стиснутий чергою на мікрóбус.
«Та яке там уже в біса по... Радше, прощай...» —
намалюю собі твою відповідь.

Ніч. Стікає кров'ю щойнозаймана хижим жовтнем
зовсім юна і трохи дика виноградна парость.
Височіє над калюжами та брудом
житломасив
                    Глухий
                            Кут.

2008

* * *

Голод гондол. Венеціанське позасезоння.
Пані — не юна. Та все ще приваблива зовні...

Виплюне блискавку небо, гримне щосили:
Це — застереження
    Духа,
        Отця
            та Сина.

Геть, о спокусю! Бо я уподібнюсь криці!
Все, що в минулім, — піддано гострій критиці.
Знайдено сенс у постійнім самокопанні...

Голод гондол.
    Голод лона
        самотньої
            пані...

2008

* * *

Л. К.

Найщемлівіша, доброго ранку!
Я до тебе — з червоними яблуками...
Вибачай, що виходжу за рамки
(ти здаєшся такою наляканою).

Невгамовним не спинений вітром, я
біг до тебе
стежками засніженими —
ніс
природи
довершені
витвори,
що вагомість візиту
засвідчували...

Не питай же, скільки за Цельсієм
на термометрі біля входу:
в нашім власнім затишнім всесвіті
не буває ніколи холодно...

2006

* * *

Дмитрові Мормулю

Скрізь,
    куди б не ховались,
                    куди б не тікали ми, —
неминуча двоїстість,
                    сучасності винахід:
пахне обрій
    обвугленими літаками — і
проростає надія
    з-під шару безвиході.

Геть із серця щемке
    Лукашеве та Мавчине,
бо постала столиця
    такою столикою.
Номо homini — хто?
    І лояльність керманича —
аж ніяк не заміна
    прихильності лікаря.

Долучити до справи
    потрібні папіруси.
Треба квапитись!
    Поки нікого не вимкнуло...

«Громадяніне,
    вистачить Вашого підпису!
Заховайте хабар.
    До наступного виклику.»

Буде легко.
    І лицарям першої гільдії,
і останнім пройдисвітам
    клану могутнього.
На вустах захолонуть
    нові панегірики.
І старі ватажки
    доведуть до майбутнього.

* * *

І над *повними яслами*
здатний щодня ревіти,
українофіл/фоб
залежно від напрямку вітру,
закріпачений сам,
закріпачених душ
володар,
найуспішніший джокер
у різнобарвній
колоді —

обіцятиме рай
за умови обрання
в Раду,
клянучись найдорожчим —
здоров'ям
електорату!..

2009

* * *

Попри холодні дощі й незібране збіжжя
здобу здобуто. Сметаною рясно змащено.
Дошку пошани

варто, напевно,
збільшити:

канонізовано других,
третіх за значенням...

...Настрій колись-переможців —
дещо зіпсований.

Хворий хижак
уникає зустрічі з жертвою.

Тільки підкаже синам удесьте,
всоте він:

«Третій ліворуч.... Високий... У сірім джемпері»
і не вважатиме

справу свою
загиблю.

Прагнення правди — атавістична єресь...

«Час присягати. Що Вам: статут чи Біблію?..»

...Час розговітись
батьку та спадкоємцям.

Здобу здобуто. Розплутано давній вузол.
Вже пролунало звичне «Пора по третій!»

І не тектимуть
вина й меди
по вусах.

Крові — і тільки! Ось головна потреба.

Третій ліворуч опиниться на узбіччі
поряд з йому подібними горе-істотами.

Іконостасів
на декілька буде
більше.

Недобачають
очі Всевишнього
стомлені?..

2008

НАПРИКІНЦІ (ЕКСКУРСІЇ)

— ...Сучасне Надлопання. Культ оголених душ.
Окремим творцям притаманна,
щоправда,
замкненість...

На цім полотні
вітер спини шмага
чимдуж...

На тім — юний шибеник
перевіряє тарзанки міць...

Щасливі розлучені
рвуть весільний рушник:
хто більше відкрає —
надибає кращу пасію...

Похилий трудар... Перевиконав план річний,
та лихо погризло
колись незнищений
запас його...

Остання картина: зруйнований віадук,
зупинений потяг «Минуле — Майбутнє»,
грець йому!..

...Сучасне Надлопання. Культ оголених душ...
Вражає?

— Вражає... Куди там
тій давній
Греції...

* * *

I. А.

Хрестись, мужиче: грім — не за горою.
Тебе високочолі не простили ще.
І не такі бадьорились герої —
так де вони тепер, в яким чистилищі?

До раю, де нема причин для ремствувань
і звідки наживала туга п'ятами,
наосліп роздає Господь перепустки
(чи кожному четвертому, чи — п'ятому).

А ти — між переможців — новомученик.
Із тих,
що, коней кинувши,
опішились.

І сходи вниз —
як символ неминучого —
щораз
тобі являються
опівночі...

2008

* * *

Не достукатись до високого
і не вискиглити помилювань.
Фарт вертатиметься. З відсотками.
Тільки дуже й дуже вповільнено.

Потерпає долею поротий
від байдужості та від дикості.
Вічна плата за руку подану —
«Я воскресну... Дайте віддихатись!»

В позахмар'я скаргу надіслано.
Не журитися! Не боятися...

...і, закутавшись у нездійснене,
дочекатись до сурем янгольських.

2008

* * *

Все чекало.
Тремтіло.
І наче кричало «Прощай!»
Пил втискався в асфальт.
Блискавиці гасали дворами.
І — по довгій прелюдії —
він таки, врешті, почавсь —
дощ!..
такий прогнозований —
як порятунок Варавви.

Люд наляканий
вітру виттям
і старим приймачем,
що застудженим голосом
радить ховатись
по норах...

О, попарно шиковані!
Де ж його взяти — ковчег?
Розмокає сторінка,
що містить легенду
про Ноя...

2009

* * *

Шмат суходолу
в оточенні зливи —
підкроновий острів...

Нам —
на відміну від вигнаних —
раєм не марити.

Зевсова злість
ущухає поволі.
А з нею і острах.

З нами ж бо сила Заступниці —
Божої Матері.

Заслано землю
грозою скаліченим
кличанням,
ковдрою
сутінки літні
лягають на плечі нам.

Хмара тяжіє
над нашим притулком,
як меч — над Дамоклом.

Шмат суходолу...
Це наш порятунок
у місті намоклім...

2009

* * *

Дай руку... Ніч. Гроза.
Дві блискавки до літа.
Принишкли солов'ї.
Поникли полини.
Налякані кущі
стоять
до ліктя лікоть.
Порвав
повітря
крик
нестиглих полуниць...

Ні слова про мости,
підпалені *потойбіч*,
ні болісних імен,
ані болючих назв!
Хай кидається дощ,
немов хижак на здобич, —
ми разом. Назавжди.
Майбутнє не розтопче
тих ягід-почуттів,
що визріють у нас...

2008

* * *

*Ах, как на крыше
в рубашке, прилипшей к спине,
хорошо в летний дождь плачется!*
Олег Митяев

Мати спрагу побачити сонце
в зафіраненім хмарами небі
(хай і з'їдено в морі соннім
золотою рибкою невід).

Мати віру, що втримаю прапор,
учинивши борвієві опір.
Мати сили в обличчя сатрапам
наболіле жбурнути оптом.

Мати щастя пірнути у зливу,
не бентежачись про сорочку, —
і з твого розпашілого лику
сльози витерти псевдопророчі...

2008

* * *

Засосніло на відстані погляду, заберезіло...
Як давно ми не бачились, лісе! Я поруч. Я — зараз.
Не шукаю чужих золотих, як Аліса з Базіліо:
маю золото осені — тим і лікуюсь від заздрості.

Розмовляти з гілками,
                                голками,
  птахами і травами.
По тривалих постах
                                розговляться повітрям прохвоєним...
Нерухомі дерева
                                нагадують стомлених воїнів
з незагоєним болем
                                і незаліковними ранами.

Та які б на дорогах земних не чекали мінори,
у яке б невідоме й непевне
                                не бігли дороги ці —
я спокійний.
                                Тривоги — ні краплі.
  Щитом наді мною
небу рівновеликий
                                блакитний
  покров
  Богородиці...

2009

* * *

*...И подобье лица
растекается в черном стекле,
как пощечина ливня...*

Иосиф Бродский

Зникає щем. І жити я звикаю
без губ твоїх, пекельних і палких.
Тривалі зливи
злими язиками
про тебе
розповсюджують
плітки.

І лупить град
у безпорадне скло,
довбе мою свідомість
пуританську.

Потворо,
відьмо,
абсолютне зло,
розвійся, згинь!..
А краще — повертайся!

2008

* * *

Припини
переможну
з собою самим
війну.
Потерпи: ще розвидниться...
Перетовчеться...
Клюне...
Ртутний змії
незабаром здолає
Цельсіїв нуль —
і останній зимовий місяць
не буде лютим.
Непідкорена дівчина?..
Вчасно не сплачений борг?..
Не згасай! Ще Фортуна поверне тобі
співучість.
Усміхнеться з намоклих плакатів
майбутній бог.
Та й колишня богиня
візьме в розраді
участь.

2008

* * *

Не розібрати:

хто — фарисей,

хто — митар.

Порожньо в храмі:

вигнано всіх перекупок.

Ми згуртувались.

Бути Вам, батьку, битим.

Прагнуть розваги

душі майбутніх рекрутів.

Мало не кожна студентка боїться *тесту*.

Мало не кожний хірург боїться ланцета.

Біля пивниці «Свобода, любов, братерство»

хворий неголений привид

циганить

центи...

2009

* * *

Наталії Саліній

Перетравити тривоги, перетривати —
і доповзти: розчесати говерлам гриви.
Нам — невиправно незгорбним —
їй бо', не варто
падати в ноги
тому,
хто щосили грима.

Не бракувало зевесів
у темнім давнім —
і найсвітліше майбутнє
на них не бідне.
Перетруїти негоди,
богами дані!
Не загартуються
ті,
що завжди
не биті.

Перетоптати
зневіри
завчасні
сходи,
розблокувати
шляхи
до вершин
казкових!

2009

* * *

...та в мить, коли захочеш — до плачу! —
небесної любові стати гідним,
підставить жмені срібному дощу
лихий апостол,
зрадою вагітний.

І буде *п'ятий* день. І буде смерть.
А потім — ще
і ще один
спокуються...

...і, сотворивши хрест лише на чверть,
рука твоя
зневірено
опуститься...

2008

* * *

О.Б.

Вирубані дерева,
вам не знайти заміни.
Викине пан директор
вашу кору зомлілу —

і під бадьюру пісню
зробить папір для вироків,
і узаконить підписом
акт чергової вирубки...

2008

* * *

Нечисленими бризками перемог
окропити низку гірких поразок —
і не мати ніяких передумов,
щоб тримати в серці
на світ
образу.

Переможе кращий з усіх живих,
Безумовно перший
між
майже
рівних.

Лиш йому поклоняться корогви,
лиш його кохатиме цісарівна.

Як непросто: зрушити з мілини
і — до свят! Під вицвілими вітрилами...

Пане гетьмане, Вам би — й мої млини
до млинців та хліба,
що вже отримали!

Дочекатись ранку — і... В добрий час!
Вас люблю я, сестри! І це — надовго.
Гіркуватий присмак
у ваших чар,
мов ковток
немирівської
медової...

2008

* * *

Ще не по нас ці дзвони! Не про нас.
Хоч — бачив сам — червоних коней викупано...

..Смаглявий вершник вітром захлинавсь,
коли гривасті

кидались

наввипередки.

Займався день, тривожний і гіркий,
сповитий нездоланими розбіжностями.

У водах каламутної ріки

кривава складова

щомиті

збільшувалась...

2008

* * *

Кров з молоком — передзахідним сонцем освітлена хмара.
Наче дівочий рум'янець горить на щоках її.
В пошуках здобичі птах: «віра» — «майна».

Та порухи марні...

Мир вам, прокурені кухні, оздоблені кахлями!..

Трави мовчать. Переважно про тепле,

щемливе,

солодке.

Небо — навпіл. Чи то «Боїнга» шлейфом,

чи шлейфом Солохи...

Тут, у суницях, заснути, забутись. Наснитись коханій.

І до минушого, тлінного ставитись байдуже.

Хай там, як можуть, керують планетою мудрі кухарки —
не відібрали б небес і думок моїх райдужних.

Риси знайомих околиць щомиті

все менше помітні.

Кров з молоком — біла хмара в червонім

вечірнім

промінні...

2009

* * *

О. П. Смирновій

А хто це там промимрив «Повертаймо»?
Відставити! Нема такого слова.
Я не стомивсь. Я прагну овертайму
і радий,
                    що зі мною ви,
  братове.

Попереду — омріяні вершини.
Обідрані коліна — лиш початок.
(Ох, як вони серця розворушили
сумних,
                    у чорне вдягнених,
  прочанок!)

Ну хто це там вичавлює «Несила...»?
Закохані в дороги й перешкоди,
йдемо вперед, не скислі та не сиві.
Прожито не життя — лиш перше коло.

Дощі й вітри –
                    довічні наші пільги.
Без наших прапорів
  хиріють піки!..

2009

* * *

Матері

Аве, червнева ниво!
Сонця тобі й вологи...

Чом він такий ревнивий –
тіла твого володар!..

«Я ж не назавше, дядьку-у!»
Лиш поцілую стебла
й небу за *те* подякую,
що не живу в пустелі...

Аве, зелене море,
збуджене свіжим вітром!
Шлях мій до перемоги —
стежка
в житах
привітних...

2009

* * *

Зустрічає день
дулами.
І питання є
каверзні.
В час, коли боги
думають,
трошки помовчіть,
кайзери.

Ніби й не було
осені:
груднем
літній сон
знищено...
В'язню небуття
орського
душу не каліч
знижками.

Знизу чи вгорі
спинимось?
Відповідь готуй,
гойдалко!
Спить собі в кутку
спис німий,
зморений —
без війн —
голодом.

Річку почуттів
скуто вже
непорозумінь
кригою.
Трошки помовчи,
скутере.
Тиші не зіпсуй
криками...

2008

* * *

Заповідано квітнем
не скніти,
не в'янути.
Розговляйтесь,
розправлено крилі,
знегорблені!
Сіль весни — на черемхах,
черешнях,
на яблунях.
Ще не час їй —
на рани землі
незагоєні.

Переможець рождається.
Будуть на фарт йому
і хурделиця люта,
і дощ неприборканий.
Біль поразок забуто.
Запалено фаєри.
І шляхи до звитяг
зарясніли бігбордами.

Ніч на перше. Гроза.
Дориваю-допалюю
не відправлені вчасно
щемливі листи свої.
І звертаюсь до пані примхливої —
пам'яті
із проханням/вимогою
сповіді стислої.

2009

* * *

З. Г.

О, цей серпневий жаль
  за майже згаслим літом!
Ця Спасова журба
  у золоті дзвіниць...
Смугасте кошеня,
  калачиком згорнись.
Не треба: не стрибай
  за птахом перелітним.

Отак і живемо:
  між сонцем і бадиллям,
у світі втрат і свят,
  заквітчених шипів.
І серце не сприймає
  жодного «напів...»,
і спрага висоти
  ще не перебродила...

2009

СПРАГА ВИСОТИ

У четверту книжку Олександра занурюєшся поступово, наче входиш у теплу воду ріки: не думаєш про неї, не помічаєш її, але природно, всім еством ніби розчиняєшся в ній. Вже з перших рядків впізнаєш: так, це він, це його вірші. І з перших віршів все ж таки дивуєшся: начебто стільки було вже сказано в попередніх книжках, і — ті ж слова тієї ж мови, і теми вічні, але автор зумів глянути на них під іншим кутом зору, знайти інші виразні засоби, і рядки знову іскряться, переконують, вражають, змушують сумувати і — перемагати душевний біль, сягати думками минулого і майбутнього, разом з автором розмірковувати про наше сьогодні та його сумнівних ватажків, вмирати від розлуки з коханою людиною і — знову воскресати й радіти життю в усіх його проявах. Згодом, відклавши вбік книжку, розумієш, що ці злети і падіння, ці емоційні сплески — це і є справжня поезія.

Теми, що володіють думками поета, шикуючись у рядки на папері, — це роздуми нашого сучасника, жителя мегаполіса. Як і більшість людей, він змушений дбати про заробітки, щоденно проводити очима урбаністичні краєвиди у вікнах міського транспорту, лише зрідка вибираючись на такі милі серцю широкі сільські простори чи в далекі небачені краї. Споглядаючи життя країни, так само, як всі ми, болісно розмірковує над тим, хто ми є, куди йдемо і чи тим керманічам довірили владу. Розмірковує він і про місце людини в сучасному суспільстві: про минуле й сучасність, про політику й релігію, про творчість і натхнення. Одна з головних тем поезії Олександра — любов та її вічна супутниця — розлука, непрості взаємини чоловіка та жінки, взаємність та невзаємність почуттів.

Не завжди можна достеменно сказати, про що ж саме написаний той чи інший вірш. Якщо Олександр пише про кохання, то перед нами виразно розгортаються вулиці, дерева, блискавки та потоки дощу, що, інколи у поєднанні з прикметами сучасності, служать виразними декораціями подіям і почуттям.

*«Хоч ламало вітром
дереву й зонт
і ховався у хмарах
поблідлий місяць –
у серцях, що билися
в унісон,
для страху та смутку
забрало місця...»*

Якщо ж вірш — про рідну землю, то, читаючи, розумієш, що поет ототожнює її з жінкою. І далеко не завжди можна одразу зрозуміти, чи кохана жінка, чи рідний край так надихає поета.

(до неба):

*«Розрадь,
оп'яни,
захисти,
усміхнись
і не сердься.*

*Зміцнілий і вдячний,
рамена свої розправлю...»*

Химерно заплетені в рядки речі, що належать до різних категорій, які, здавалося б, практично неможливо поєднати в одному рядку:

*«Без виду на море,
без права на осуд, на похибку
існуємо й мислимо»*

Або таке:

*«Світ гендлює бузком —
та й базуки давно в ціні».*

І ще:

*«Пахне обрій
обвугленими літаками...»*

Поезії Олександра вимагають від читача певного інтелектуального рівня, вони насичені відомими іменами з історії, з давньогрецьких міфів, біблійних текстів, а також згадками про релігійні свята та українські побутові звичаї. Де-не-де вміло вплетений фольклор доповнюється авторськими ремарками:

*«Ми згуртувались.
Бути Вам, батьку, битим.»*

Якщо порівняти поезію з живописом, а поета з художником, то про вірші Бобошка можна сказати, що вони майстерно написані за допомогою широкого професійного пензля, і потім технічно промальовані до графічних деталей.

В арсеналі поета багато засобів: це й цікаві метафори, і свіжі рими, і чудові алітерації, що практично пронизують всю Олександрову поезію:

«...іще не отруєне
                                димом з душею Джордано,
іще не зіпсоване
                                грубим старим груднем»

А ще — неологізми, щедро і цілком природно вживані автором. Тут

«... посивілі хрестоносці,
які давно
                                своє
                                відпалестинили»,

тут

«Лабіринти розмінотаврено»;
тут поет закликає:
«Розговляйтесь,
                                розправленокрилі,
                                знегорблені!»

Читач начебто знаходиться десь поряд з автором, і здається, що саме про нього написана ця книжка, що завершується такими близькими кожному з нас рядками:

«Отак і живемо:
                                між сонцем і бадиллям,
у світі втрат і свят,
                                заквітчаних шипів.
І серце не сприймає
                                жодного «напів...»,
і спрага висоти
                                ще не перебродила...»

І ще я додам, що, навіть якби ця книжка не мала стількох переваг, її варто було би прочитати, щоб відчути, почути гарну, співочу, поетичну, справжню українську мову.

Лариса Вировець

ЗМІСТ

ЕКСКУРСІЯ У МРІЮ	3
«Годі бити у дзвін, дошкуляти глаголом гострим...»	6
«Милосердя не в моді. Ганебне, як секонд хенд...»	7
«...і побігти. Злетіти! І вирватись геть за межу...»	8
«О, небо, прозоре, бездонне, блакитне, жадане...»	9
«...і коли невгамовний, нахабний, холодний вітер...»	10
«На песимізм — табу!..»	11
«Кинутись під перехресний вогонь...»	12
«Вилицюватий Крим...»	13
«Слобожанщина. Ранок. За добу дещо схудла гривня...»	14
«...і заплутались місячні промені в листі латаття...»	15
«А снівся дощ. І сіра-сіра осінь...»	16
«Січні дощать. Дездемон уникають маври...»	17
«У п'янке невідоме шляхи крізь терни торувати...»	18
«Мов для вічного сну, снігу послано...»	20
«...А скільки на весіллі тім добра!..»	21
ПІЗНЬООСІННЄ	22
«Я тобі напишу. В день, коли ти чекатимеш віз...»	24
«Час рушати. Скрипить сосна...»	25
«Розлукою запахне вже за хвилину...»	26
«Голод гондол. Венеціанське позасезоння...»	27
«Найщемливіша, доброго ранку!..»	28
«Затремтіло: вже скоро зима...»	29
«І було нам байдуже: сніг чи дощ...»	30
«Скрізь, куди б не ховались, куди б не тікали ми...»	31
«І знов розвилка: з цими — чи із тими йти?..»	32
«І над повними яслами здатний щодня ревіти...»	33
«Попри холодні дощі й незібране збіжжя...»	34
НАПРИКІНЦІ (ЕКСКУРСІЇ)	35
«Хрестись, мужиче: грім — не за горою...»	36
«Не достукатись до високого...»	37

«Вибачайте за темні тони... З ким не буває!..»	38
«Все чекало. Тремтіло. І наче кричало «Прощай!..»	39
«Шмат суходолу в оточенні зливи — підкроновий острів...»	40
«Дай руку... Ніч. Гроза. Дві блискавки до літа...»	41
«Мати спрагу побачити сонце...»	42
«Засосніло на відстані погляду...»	43
«Зникає щем. І жити я звикаю...»	44
«Припини переможну з собою самим війну...»	45
«Не розібрати: хто — фарисей, хто — митар...»	46
«Перетравити тривоги, перетривати...»	47
«...та в мить, коли захочеш — до плачу!..»	48
«Вирубані дерева...»	49
«Нечисленими бризками перемог...»	50
«Це не по нас ці дзвони! Не про нас...»	51
«Кров з молоком — передзахідним сонцем освітлена хмара...»	52
«А хто це там промимрив «Повертаймо»?..»	53
«Ave, червнева ниво!..»	54
М Е Т А Л І С Т — 2 0 0 8	55
«Зустрічає день дулами...»	56
«Заповідано квітнем не скніти, не в'янути...»	57
«О, цей серпневий жаль за майже згаслим літом!..»	58
СПРАГА ВИСОТИ	59

Літературно-художнє видання

БОБОШКО

Олександр Олександрович

У світі втрат і свят

Поезії

Редактор В. С. Бойко

Верстка, художнє оформлення — Л. П. Вировець

Коректура авторська

Підписано до друку 30. 09. 2009

Наклад 150 прим.

Папір офсетний. Гарнітура Myriad Pro.

Видано та надруковано в ТОВ «ЕДЕНА»

Україна, м. Харків, вул. Плеханівська, 92-а, корп. В, оф. 608

тел.: (057) 761-03-61

e-mail: lux_design@mail.ru

Свідоцтво про держреєстрацію:

серія ДК № 1030 від 09.09.02